

**Міністерство освіти і науки України
Відокремлений структурний підрозділ
«Гуманітарно-педагогічний фаховий коледж
Мукачівського державного університету»**

СИЛАБУС

Дисципліна ППО 2.1.6. Латинська мова

для здобувачів освіти спеціальності 035 Філологія
ОС «Молодший бакалавр»

**ВІДОКРЕМЛЕНИЙ СТРУКТУРНИЙ ПІДРОЗДІЛ
«ГУМАНІТАРНО-ПЕДАГОГІЧНИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ МУКАЧІВСЬКОГО
ДЕРЖАВНОГО УНІВЕРСИТЕТУ»**

**Відділення гуманітарної освіти
Предметна (циклова) комісія викладачів іноземних мов**

1. Короткий опис дисципліни

Назва курсу	Латинська мова
Назва спеціальності	035 Філологія
Назва освітньої програми	Українська мова та література
Статус дисципліни	обов'язкова
Семестр вивчення	II, 2022-2023 н.р.
Мова викладання	українська
Кількість кредитів ЄКТС	3 ЄКТС
Загальний обсяг годин	90 годин
Лекційні заняття	12 годин
Практичні заняття	20 годин
Семінарські заняття	-
Лабораторні заняття	-
Самостійна та індивідуальна робота	58 годин
Підготовка до екзамену	–
Форма підсумкового контролю	Залік
Викладач	Савула Андрій Михайлович , кандидат філол. наук, доцент кафедри класичної філології ЛНУ імені Івана Франка, викладач латинської мови предметної (циклової) комісії викладачів іноземних мов ВСП «ГПФК МДУ»
E-mail	andriy.savula@lnu.edu.ua
Консультації	Очне/ Он-лайн (за потреби)

Компетентності та результати навчання

В результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти може набути таких компетентностей:

Інтегральна компетентність:

ІК1. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в галузі філології (лінгвістики, літературознавства, фольклористики, перекладу) в процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає застосування теорій та методів філологічної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК 4. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК 5. Здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 7. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК 8. Здатність працювати в команді та автономно, здатність до міжособистісної взаємодії.

ЗК 10. Здатність до абстрактного та критичного мислення, аналізу та синтезу.

Фахові компетентності спеціальності (ФК):

ФК 1. Усвідомлення структури філологічної науки та її теоретичних основ.

ФК 2. Здатність застосовувати в професійній діяльності фахові знання про мову як особливу знакову систему, її природу, функції, рівні.

ФК 7. Здатність до збирання й аналізу, систематизації та інтерпретації мовних, літературних, фольклорних фактів, планування, проведення дослідно-пошукової, наукової діяльності.

Програмні результати навчання:

РН 1. Вільно володіти та спілкуватися з професійних питань із фахівцями та нефахівцями державною та іноземною мовою усно й письмово, осмислюючи картини світу іншої соціокультури, застосовувати засоби і технології міжкультурної комунікації та взаємодії; розуміти фундаментальні принципи буття людини, природи, суспільства.

РН 2. Ефективно працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, критично аналізувати й інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати, застосовувати принцип науковості при викладі загальнономовних фактів.

РН 3. Організовувати процес свого навчання й самоосвіти, проєктувати, формувати власну траєкторію саморозвитку та самовдосконалення.

РН 4. Співпрацювати з колегами, представниками інших культур та релігій, приборчниками різних політичних поглядів, аналізувати, оцінювати, прогнозувати соціальні, правові, культурні, економічні, політичні та інші події, явища.

РН 11. Аналізувати мовні одиниці, визначати їхню взаємодію та характеризувати мовні явища і процеси, що їх зумовлюють, проявляти професійну компетентність на практиці.

2. Тематичний план дисципліни

Змістовний модуль 1.

Тема 1. Коротка історія латинської мови. Латинський алфавіт (Alphabetum Latinum).

Фонетика. Вимова голосних. Диграфи, дифтонги. Вимова приголосних. Сполучення приголосних. Поділ на склади. Довгота і короткість складів. Правила наголошування. **Gaudeamus.**

Тема 2. Частини мови. Граматична будова латинської мови. Дієслово (Verbum).

Граматичні категорії дієслова. Три основи дієслова. Поділ на дієвідміни. Наказовий спосіб (Imperativus). Часи системи інфекта. Теперішній час активного і пасивного станів (Praesens indicativi activi et passivi). Допоміжне дієслово *sum, fui, —, esse* (бути). Минулий час недоконаного виду дійсного способу активного і пасивного станів (Imperfectum indicativi activi et passivi). Майбутній час недоконаного виду активного та пасивного стану (Futurum I indicativi activi et passivi). Часи системи перфекта. Визначення основи перфекта. Утворення часових форм активного стану від основи перфекта. Перфект (Perfectum). Плюсquamперфект (Plusquamperfectum). Футурум другий (Futurum II). Утворення і вживання іменних форм дієслова. Супін (Supinum).

Тема 3. Дієприкметник минулого часу пасивного стану (Participium perfecti passivi).

Дієприкметник майбутнього часу активного стану (Participium futuri activi). Інфінітиви. **Дієприкметникові конструкції (звороти).** Орудний незалежний або самостійний (Ablativus absolutus). **Герундій (Gerundium). Герундив (Gerundivum).** Утворення часових форм перфекта пасивного стану. Минулий час доконаного виду дійсного способу пасивного стану (Perfectum indicativi passivi). Давноминулий час доконаного виду дійсного способу пасивного стану. (Plusquamperfectum indicativi passivi). Майбутній час доконаного виду дійсного способу пасивного стану (Futurum II indicativi passivi). Відкладні дієслова (Verba deponentia). Напіввідкладні дієслова (Verba semideponentia). Неправильні дієслова (Verba anomalia). Недостатні дієслова (Verba defectiva). Безособові дієслова (Verba impersonalia).

Тема 4. Умовний спосіб (Modus coniunctivus).

Порівняльна таблиця (парадигма) відмінювання дієслів в індикативі та кон'юнктиві. Форми основ інфекта (Activum). Форми основ перфекта та супіна. Вживання часів та функції кон'юнктива в незалежних реченнях. Вживання часів та способів у складнопідрядних реченнях. Непряме питання. Сполучники підрядних речень з кон'юнктивом. Підрядні речення із сполучниками *ut, ne*. Підрядні речення із сполучником *cum*. Умовні речення. Уподібнення способу (Attractio modi). **Інфінітив та його звороти.** Знахідний відмінок з інфінітивом (Accusativus cum nfinitivo). Називний відмінок з інфінітивом (Nominativus

cum infinitivo).

Тема 5. Іменник (Nomen substantivum): категорії, відміни і відмінки. Перша відміна іменників (Declinatio prima). Друга відміна іменників (Declinatio secunda). Третя відміна іменників (Declinatio tertia). Четверта відміна іменників (Declinatio quarta). П'ята відміна іменників (Declinatio quinta).

Тема 6. Прикметник (Nomen adiectivum). Прикметники I-II відміни. Прикметники III відміни (Declinatio tertia). Відмінювання прикметників III відміни. Узгодження прикметників III відміни з іменниками. Ступені порівняння прикметників. Вживання відмінків при ступенях порівняння.

Тема 7. Займенник (Pronomen). Особові і зворотний займенник. Присвійні займенники. Вказівні займенники. Питальні і відносні займенники. Заперечні займенники. Означальні і неозначені займенники.

Тема 8. Прийменник (Praepositio). Прийменники з двома відмінками. **Сполучник (Coniunctio).**

Тема 9. Прислівник (Adverbium). Ступені порівняння прислівників.

Тема 10. Числівник (Numerale). Римські цифри. Кількісні й порядкові числівники. Творення числівників. Відмінювання кількісних і порядкових числівників. Розділові і прислівникові числівники. Римські монети і міри. Римський календар. Літочислення. Назви місяців і днів тижня. Визначення днів місяця. **Частка (Particula).** **Заперечення (Negatio).** **Вигук (Interiectio).** **Словотвір.**

Тема 11. Синтаксис. Головні та другорядні члени речення. Структура простого речення. Активна і пасивна конструкція речення. Крилаті латинські вислови.

3. Навчальні ресурси

Навчальні ресурси (практичні заняття, методичні рекомендації до виконання практичних занять та самостійної роботи) розташовано за посиланням

<http://moodle.msu.edu.ua:3000/course/view.php?id=1509>

4. Перелік обов'язкових та вибірових завдань, кінцеві терміни підготовки, схема їх оцінювання

Поточний контроль з дисципліни «Латинська мова» проводиться науково-педагогічним працівником на всіх видах аудиторних занять. Основне завдання поточного контролю – перевірка рівня підготовки здобувачів освіти до виконання конкретної роботи. Основна мета поточного контролю –забезпечення зворотного зв'язку між науково-педагогічними працівниками та студентами у процесі навчання, забезпечення управління навчальною мотивацією студентів. Інформація, одержана при поточному контролі, використовується як науково-педагогічними працівниками для коригування методів і засобів навчання, так і студентами для планування самостійної роботи. Поточний контроль може проводитися у різних формах, які є найбільш відповідними до навчального матеріалу, що оцінюється таким чином: усне опитування, письмовий експрес-контроль на практичних заняттях та лекціях, колоквиум, виступ студента із доповіддю або повідомленням, участь у обговоренні питань на семінарських заняттях, комп'ютерне, бланкове тестування тощо. Форми проведення поточного контролю та критерії оцінки рівня знань визначаються кафедрою. Результати поточного контролю (поточна успішність) є складовою визначення підсумкової оцінки і враховуються науково-педагогічним працівником при визначенні підсумкової оцінки з даної дисципліни із відповідним коефіцієнтом.

Методи поточного контролю – це оцінювання навчальних досягнень студента протягом навчального семестру за національною чотирибальною шкалою усіх видів аудиторної роботи (практичні заняття, самостійна робота). Поточний контроль відображає поточні навчальні досягнення студента в освоєнні програмного матеріалу дисципліни і спрямований на необхідне

корегування самостійної роботи студента. Сюди входить: методи усного контролю – бесіда, доповідь студента, роз'яснення, відповіді на запитання. Основою усного контролю слугує монологічний наратив студента (у підсумковому контролі – більш повний, системний виклад матеріалу) або запитально-відповідна форма – бесіда, у якій викладач ставить запитання і чекає відповіді студента. Усний контроль проводиться на кожному занятті в індивідуальній, фронтальній або комбінованій формі, можуть застосовуватися дидактичні картки, ігри, технічні засоби.

Поточний контроль здійснюється викладачами, які ведуть лекційні та семінарські (практичні), заняття. Викладач розробляє чіткі критерії оцінювання всіх видів навчальної роботи у комплексному контролі знань, доводить їх до відома студентів на початку модулю.

Поточний контроль основної частини матеріалу дисципліни рекомендується завершувати не пізніше передостаннього навчального тижня семестру. Поточна аудиторна діяльність студента оцінюється за чотирибальною (національною) шкалою.

Поточний контроль аудиторної роботи рекомендується здійснювати за такими критеріями:

Критерії оцінювання тестових завдань є:

«Відмінно» – 100% - 90% вірних відповідей

«Добре» – 89%- 75% вірних відповідей

«Задовільно» – 74% - 60% вірних відповідей

«Незадовільно» – до 60% вірних відповідей

Методи письмового контролю – забезпечують глибоку і всебічну перевірку засвоєння програмового матеріалу. У письмовій роботі студенту необхідно показати як теоретичні знання, так і вміння застосовувати їх для розв'язування конкретних завдань.

Критерії оцінювання письмової роботи студентів є:

«Відмінно» – виставляється за повну, правильну і обґрунтовану відповідь в письмовій формі. Студент оволодів понятійним апаратом, уміє конкретизувати теоретичні положення, виділяє суттєве в навчальному матеріалі, відповідає логічно, послідовно, уміє впевнено використовувати засвоєні способи дій в нових ситуаціях, типових, варіативних чи нестандартних.

«Добре» – показник хорошої успішності, її виставляють за правильну обґрунтовану відповідь, з якої свідчить, що студент розуміє теоретичний матеріал і володіє навиками і вміннями самостійної навчально-пізнавальної діяльності, допускаючи при цьому деякі несуттєві неточності під час виконання письмової роботи.

«Задовільно» – показник задовільної успішності. Він свідчить про те, що знання мають розрізнений, фрагментарний характер, що студент здатний відтворити певну суму фактичних знань (іноді не усвідомлюючи в цілому їх глибини, узагальненості), здатен використовувати засвоєні способи дій в типових умовах.

«Незадовільно» – виставляється за неправильну відповідь, яка не відповідає змісту вивченого матеріалу і свідчить про нерозуміння його основних положень. В письмових відповідях мають місце грубі системні помилки.

Методи усного контролю – бесіда, доповідь студента, роз'яснення. Основою усного контролю слугує монологічна відповідь студента (у підсумковому контролі це більш повний, системний виклад) або запитально-відповідальна форма – бесіда. Усний контроль, як поточний, проводиться на кожному занятті в індивідуальній, фронтальній або комбінованій формі, можуть застосовуватися дидактичні картки, ігри, технічні засоби.

Виконання **практичних робіт**: ситуаційна рольова гра, імітація, що визначає рівень його знань, умінь з предмету, і ставлення до навчання, ступінь його пізнавальної активності, свідомості, і вміння мислити, розв'язувати самостійно різноманітні завдання. Для практичних занять залежно від обсягу дисципліни, кількості аудиторних годин, відведених на цей вид роботи, кількості питань з тем занять, виходячи з обґрунтованих фізіологічних норм навчального навантаження студента, викладачем для кожного студента встановлюється обов'язковий мінімум

виступів на практичних заняттях у семестрі; виконання в повному обсязі аудиторної роботи, обов'язкових завдань СРС.

Критерії оцінювання студента на практичних заняттях є:

«Відмінно» – прояв декількох видів активності на занятті: виступ із повідомленням, відповіді на запитання викладача, участь у дискусіях та обговоренні матеріалу тощо.

«Добре» – прояв двох видів активності на занятті: виступ із повідомленням, відповіді на запитання викладача, участь у дискусіях та обговоренні матеріалу з допущенням певних недоліків чи неточностей.

«Задовільно» – прояв одного виду активності на занятті: відповідь на запитання викладача неповна та не чітка, участь у дискусіях та обговоренні матеріалу малоактивна, ініційована викладачем.

Пасивна присутність на занятті не оцінюється.

Студент, який не з'являвся на заняття (з поважних причин, підтверджених документально), а отже, не мав поточних оцінок, має право повторно пройти поточний контроль під час консультацій. На консультаціях студент може відпрацювати пропущені практичні заняття, захистити реферати, а також ліквідувати заборгованості з інших видів навчальної роботи.

Самостійна (індивідуальна) робота студентів, яка передбачена в темі поряд з аудиторною, оцінюється під час поточного контролю теми на відповідному занятті.

Контроль і облік поточної успішності на аудиторних заняттях самостійної (індивідуальної) роботи здійснюється шляхом виставлення в журналі обліку роботи викладача оцінок за чотирибальною (національною) шкалою.

Самостійна робота студентів, яка передбачена в темі поряд з аудиторною, оцінюється під час поточного контролю теми на відповідному занятті відповідно до поставленого завдання.

Критерії оцінювання самостійної роботи є:

«Відмінно» – студент міцно засвоїв граматичний та лексичний матеріал, глибоко і всебічно знає зміст навчальної дисципліни, основні положення наукових першоджерел та рекомендованої літератури, логічно мислить і виконує роботу, вільно використовує набуті теоретичні знання при виконанні самостійної роботи, вільно висловлює іноземною мовою своє ставлення до тієї чи іншої ситуації, демонструє високий рівень засвоєння практичних навичок;

«Добре» – студент добре засвоїв граматичний та лексичний матеріал, володіє основними аспектами іноземної мови; використовує матеріал з рекомендованої літератури, аргументовано викладає його в самостійній роботі; має практичні навички, досить вільно висловлює свої міркування іноземною мовою з приводу тих чи інших питань, але припускається певних граматичних та лексичних помилок при аналізі практичного завдання в самостійній роботі;

«Задовільно» – студент в основному опанував теоретичними знаннями з навчальної дисципліни, орієнтується в рекомендованій літературі, але практичні завдання викликають невпевненість або відсутність стабільних знань; виявляє неточності у знаннях іноземної мови при виконанні практичної роботи; робить граматичні та лексичні помилки у викладі матеріалу; не вміє застосувати відповідну лексику при висловлюванні іноземною мовою.

«Незадовільно» – студент не опанував навчальний матеріал дисципліни, не відображає в роботі правильні результати, визначення, висновки в роботі не сформовані з опорою на теоретичні знання, майже не орієнтується в знаннях іноземної мови та рекомендованій літературі, відсутні наукове мислення, практичні навички не виявляються.

Проміжний контроль – контроль, який проводиться з метою виявлення і попередження неуспішності студентів. Проміжний контроль виставляється за національною шкалою в результаті написання письмової роботи. Результати проміжного контролю виставляються викладачем у «Журналі обліку роботи викладача» та у «Журналі обліку роботи академічної групи» але не враховуються у загальному розподілі балів і не включаються до жодного виду

робіт із коефіцієнтом.

Критерії оцінювання проміжного контролю є:

«**Відмінно**» – повністю розкрив зміст поставленого завдання чи проблеми; чітко зрозумів зміст, при цьому володіє граматичним і лексичним матеріалом; послідовно і логічно викладає матеріал. Допускається 1-2 неточності у викладанні матеріалу.

«**Добре**» – правильно розкрив основний зміст матеріалу; точно користується граматичним і лексичним матеріалом; роботу виконав без грубих помилок. У відповіді можливі 2-3 неточності, не грубі помилки, які не впливають на конкретний зміст.

«**Задовільно**» – зміст питання викладено частково, не завжди послідовно; відповідь неповна, але базова суть завдання в цілому розкрита; у використанні граматичного і лексичного матеріалу є суттєві помилки.

«**Незадовільно**» – не розкрито основний зміст завдання; допущені грубі помилки в кінцевих висновках; студент слабо володіє граматичним і лексичним матеріалом.

Модульний контроль проводиться один раз на семестр, включає проведення контрольного заходу за всіма темами змістовних модулів у формі контрольної роботи. До контрольної роботи допускаються всі студенти незалежно від результатів поточного контролю. Лектор розробляє контрольні завдання для проведення модульного контролю. При оцінюванні модульної контрольної роботи враховується обсяг і правильність виконаних завдань.

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи є:

«**Відмінно**» – ставиться за правильне виконання всіх завдань;

«**Добре**» – ставиться за виконання 75 % від усіх завдань;

«**Задовільно**» – ставиться, якщо правильно виконано більше 60% від запропонованих завдань;

«**Незадовільно**» – ставиться, якщо завдань виконано менше за 60 % від запропонованих завдань. Результати контрольного заходу студента, який не з'явився на нього, також оцінюються незадовільно незалежно від причини. Відпрацювання контрольного заходу є обов'язковим.

Підсумкова оцінка за поточний контроль виставляється як сума середньоарифметичних оцінок за національною шкалою за підсумками аудиторної роботи та модульної контрольної роботи (помножено на ваговий коефіцієнт), виставляється в журналі обліку роботи викладача, журналі обліку роботи академічної групи та облікових документах деканату.

Підсумковий (семестровий) контроль – залік.

Семестровий залік (далі - залік) - це форма підсумкової атестації, що полягає в оцінці засвоєння студентом теоретичного та практичного матеріалу (виконаних ним певних видів робіт на практичних заняттях та під час самостійної роботи) з навчальної дисципліни –Латинська мова]] за семестр.

Залік з навчальної дисципліни для студентів денної форми навчання виставляється викладачем за результатами поточного контролю. Залік виставляється викладачем автоматично за умови, якщо студент виконав усі види навчальної роботи, які визначені робочою програмою навчальної дисципліни і його середньозважений бал знаходиться у межах 2,51– 5,00.

Критерії оцінювання знань студентів при складанні заліку є:

Кожне питання оцінюється за національною шкалою. В окремих випадках, якщо виникають сумніви в оцінці знань студента або відповідь студента не достатньо повна, позбавлена логічності й визначеності, викладач може задавати додаткові (уточнюючі) питання в рамках білету. Відповіді надодаткові запитання впливають на оцінку завдань білету.

«**Відмінно**» – у відповіді повністю розкрито зміст запитання. Матеріал викладено логічно, аргументовано, мова є грамотною, науковий стиль викладення матеріалу, вільне володіння граматичним та лексичним матеріалом. У відповіді продемонстровано високий рівень володіння іноземною мовою та матеріалом, що було викладено на практичних заняттях, та додатковим

матеріалом, що винесено для самостійного опрацювання

«Добре» – відповідь достатньо повно розкриває зміст запитання або розкриває основні (найважливіші) аспекти у запитанні, студент володіє граматичним та лексичним матеріалом. У викладеному матеріалі студент має помилки із аргументацією відповіді, недостатня логічність та послідовність викладення матеріалу. У відповіді продемонстровано високий рівень володіння іноземною мовою матеріалом, що було викладено на практичних заняттях, та середній рівень володіння додатковим матеріалом.

«Задовільно» – відповідь на запитання є неповними, розкриває тільки деякі аспекти навчального матеріалу. Студент припускається помилок у використанні граматичного та лексичного матеріалу. Рівень володіння матеріалом, що було викладено на практичних заняттях та додатковим матеріалом є посереднім, відповідає мінімально допустимому рівню засвоєння.

«Незадовільно» – у відповіді допущено суттєві помилки, які свідчать про відсутність володіння програмним матеріалом дисципліни, матеріалами обов'язкової літератури; студент слабо володіє / не володіє граматичним та лексичним матеріалом. Відповідь практично відсутня.

Результати складання заліків оцінюються за національною двобальною шкалою: «Зараховано» чи «Незараховано» та відповідно до «шкали переведення середньозваженої оцінки в оцінку за національною шкалою та шкалою ECTS» у балах та оцінках ECTS і фіксується у відомості, заліковій книжці, індивідуальному плані студента.

Розподіл вагових коефіцієнтів оцінювання навчальної дисципліни

Модуль № 1	
Підсумкова оцінка (середньозважений бал)	
Поточна успішність	
Аудиторна робота (в т. ч. самостійна та індивідуальна робота студента)	Контрольний захід
середнеарифметичне оцінок за національною шкалою	оцінка за національною шкалою
$k_1 = 0.5$	$k_2 = 0.5$
$\sum k = 1$	

5. ЛІТЕРАТУРА

Базова

1. Бучко Г. Є. Латинська мова : Посіб. для студ. гуманітарних спеціальностей / Г. Є. Бучко, О. І. Галаса. – Тернопіль : Навчальна книга-Богдан, 2013. – 160 с.
2. Гриценко С. П. Латинська мова для студентів-агробіологів (CD) : Реком. МОНУ як навч. посібн. для студ. ВНЗ / С. П. Гриценко, О. Ю. Балалаєва. – К. : ЦУЛ, 2006. – 384 с.
3. Гуменюк Ж. Г. Латинська мова : Навч. посібник. Реком. МОНУ для студ. ВНЗ / Ж. Г. Гуменюк, Т. В. Сторчова. – 3-тє вид., перероб. – К. : Кондор, 2011. – 340 с.
4. Гуменюк Ж. Г. Латинська мова : навч. посіб. для студ. гуманітар. факультетів / Ж. Г. Гуменюк, Т. В. Сторчова. – 4-тє вид., перероб. – К. : Слово, 2013. – 328 с.
5. Закалюжний М. М. Латинська мова і основи медичної термінології : Підручник для студ. ВНЗ / М. М. Закалюжний, А. В. Янков, В. В. Чолач. – Тернопіль : Укрмедкнига, 1999. – 276 с.
6. Оленич Р. М. Латинська мова : Допущено МОНУ як підручник для студ. ВНЗ / Р. М. Оленич. – вид. 2-ге, випр. – Львів : Світ, 2001. – 352 с.
7. Паласюк Г. Б. Латинська мова : Підручник для студ. ВНЗ / Г. Б. Паласюк, В. В. Чолач. – Тернопіль : Укрмедкнига, 2000. – 344 с.
8. Ревак Н. Латинська мова (для неспеціальних факультетів) : Реком. МОНУ / Н. Ревак, В. Сулим. – Вінниця : Нова книга, 2006. – 440 с.

9. Світлична Є. І. Латинська мова : Підручник / Є. І. Світлична, І. О. Толок. – К. : ЦУЛ, 2011. – 440 с.
10. Латинська фразеологія. Словник-довідник : Реком. МОНУ як навч. посібник для студ. ВНЗ / Авт. – уклад. Осипов П. І. – К : Академвидав, 2009. – 344 с. – (Альма-матер).
11. Ухаль М. Латинська мова / М. Ухаль. – Вид-во УжНУ «Говерла», 2017. – 320 с.
12. Ухаль М. М. Аббревіатури в латинській мові: монографія / М. М. Ухаль. – Ужгород: Видавництво УжНУ «Говерла», 2020. – 232 с.
13. Литвинов В. Д. Латинська мова / В. Д. Литвинов, Л. П. Скорина. – К., 1990. – 247 с.
14. Скорина, Л. П., Сенів М. Г., Постова Н. С. Porta antiqua. – К., 1994. Антична література: Довідник / Заред. С. В. Семчинського. – К.: Либідь, 1993. – 320 с.
15. Литвинов В. Д. 500 крилатих висловів. Тексти. Латино-український словник + англійські, німецькі, французькі, іспанські відповідники / В. Д. Литвинов, Л. П. Скорина. – К., 1993. – 321 с.

Інформаційні ресурси

1. Бібліотека МДУ, Філатова, 16 – <http://msu.edu.ua/library/>
2. Веб сторінка МДУ: www.msu.edu.ua
3. Мукачівська міська бібліотека: <http://www.muklib.mk.uz.ua>
4. Українські підручники он-лайн: <http://pidruchniki.ws/>
5. Закарпатська обласна універсальна наукова бібліотека ім. Ф. Потушняка. м. Ужгород, вул. Проспект Свободи, 16 – <http://biblioteka.uz.ua/>
6. Вікіпедія: <http://wikipedia.com>.

6. Політики курсу

Відвідування занять. Очікується, що всі здобувачі вищої освіти відвідають усі лекції і практичні заняття курсу. Здобувачі вищої освіти мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття.

Пропущені заняття. Очікується, що здобувачем вищої освіти буде відпрацьоване кожне пропущене (з поважних чи неповажних причин) заняття за попередньою домовленістю з викладачем.

Письмові роботи. Очікується, що здобувачі вищої освіти виконають декілька видів письмових робіт (реферат, презентація, письмова самостійна та модульна контрольна робота). У разі порушення кінцевих термінів виконання обов'язкових завдань максимальна оцінка за завдання не може бути більша за «добре».

Академічна доброчесність. Політика та принципи академічної доброчесності визначені у положенні «Про академічну доброчесність у Мукачівському державному університеті». Детальніше <https://bit.ly/3jtWQlp>

Поведінка в аудиторії. Очікується, що всі здобувачі вищої освіти дотримуватимуться правил поведінки в аудиторії на засадах взаємоповаги.